

Puolustusvoimien
ja rajavartiolaitoksen
henkilöstön eläketurva

Sisällys

Yleistä	3
Oikeus sotilaseläkkeeseen	5
Milloin oikeus eläkkeeseen?	5
Eläkeoikeus palvelusvuosien perusteella (vanha sotilas)	5
Eläkeoikeus iän perusteella	6
Eroamisiät	8
Eläkeoikeus iän ja palvelusvuosien perusteella	9
Eläkeoikeus eroamisiän perusteella	10
Mahdollisuus erota palveluksesta aikaisintaan 48 vuoden iässä	11
Puolustusvoimien ja rajavartiolaitoksen siviilit	12
Puolustusvoimien vanhat siviilit	12
Rajavartiolaitoksen vanhat siviilit	12
Siviilivirkaan siirretyt erikoisupseerit	13
Siviilivirkaan siirretyt värvätyt (naiset/miehet)	13
Eroamisikien korottaminen	14
Sotilaseläkkeen määrä	15
Sotilaseläkkeen enimmäismäärä ja kertyminen	16
Vanha upseeri/opistoupseeri	16
Uusi upseeri tai opistoupseeri	16
Vanha lentäjä	17
Uusi lentäjä	17
Vanha erikoisupseeri/sotilaspappi	17
Uusi erikoisupseeri	18
Vanha aliupseeri	18
Uusi aliupseeri	19
Vanha raja- ja merivartija	20
Uusi raja- ja merivartija	20
Palkattomat keskeytykset	21
Eläkkeen laskenta	24
Vapaakirja-aika	24
Eläkkeen perusteena oleva työansio ja loppupalkka	24
Uramallikerroin	24
Laskentaesimerkit	25
Sotilaiden muu eläketurva	28
Näin siirryt sujuvasti eläkkeelle	29
Tarkista työeläkeote	29
Eläkkeen hakeminen	29
Eläkkeen maksaminen	30
Verotus	30
Työeläkekortti	30
Muutoksenhaku	30
Työskentely eläkkeellä	31
Oppaassa esiintyviä käsitteitä	34

Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen sotilas- ja siviilihenkilöstön eläketurva määräytyy julkisten alojen eläkelain ja julkisten alojen eläkelain voimaanpanolain mukaan. Eroamisiät on säädetty puolustusvoimista annetussa laissa ja rajavartiolaitoksen hallinnosta annetussa laissa. Sotilaseläkejärjestelmän muodostavat sotilaisiin sovellettavat erityissäännökset, jotka poikkeavat muusta työeläkelainsäädännöstä sekä tekniikkansa että eläketurvan tason osalta. Yleiseen eläkejärjestelmään verrattuna keskeiset eroavaisuudet sotilaseläkejärjestelmässä ovat alhaisemmassa eläkeiässä, eläkkeen kertymisessä, loppupalkan määräytymisessä, loppukarenssiehdossa sekä palkattomia keskeytyksiä koskevissa säännöksissä.

Oppaassa on huomioitu muutokset, jotka vaikuttavat eläke- ja eroamisiin vuoden 2018 alusta. Siviilien osalta tässä on käsitelty vain eroamisikien muutokset (oikeus eläkkeeseen). Oppaassa käytettyjen käsitteiden selitykset löydät sanastosta.

Julkisten alojen eläkelaki (81/2016, JuEL, 5 luku)

<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2016/20160081#L5>

Julkisten alojen eläkelain voimaanpanolaki (82/2016, 24 - 26 §)

<http://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2016/20160082#P24>

Puolustusvoimista annettu laki (47 §, 573/2017)

<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2007/20070551#L4P47>

Rajavartiolaitoksen hallinnosta annettu laki (35 ja 35 a §, 618/2017)

<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2005/20050577#L4P35>

Mikä muuttuu?

Sotilaalla on oikeus jäädä vanhuuseläkkeelle sotilaan alimmassa vanhuuseläkeiässä, joka määräytyy syntymävuoden perusteella. Vuonna 1962 tai sitä ennen syntyneillä sotilailla säilyy oikeus vanhuuseläkkeeseen 55 vuoden iässä. Sen jälkeen syntyneillä alinta vanhuuseläkeikää myöhennetään kolmella kuukaudella kutakin ikäluokkaa kohden niin, että vuosina 1970–1972 syntyneillä on oikeus vanhuuseläkkeeseen 57-vuotiaana. Tämän jälkeen syntyneiden sotilaiden alin vanhuuseläkeikä tullaan vahvistamaan myöhemmin. Sotilaan alin vanhuuseläkeikä on kuitenkin sama kuin hänen eroamisikänsä, jos se on korkeampi kuin yleinen sotilaan alin vanhuuseläkeikä.

Syntymävuoden mukaan määräytyvät sotilaan alimmat vanhuuseläkeiät koskevat myös vanhoja sotilaita. Vanhoilla sotilailla on kuitenkin tietyin edellytyksin oikeus sotilaseläkkeeseen myös palvelusajan pituuden perusteella. Tätä oikeutta myöhennetään vuodesta 2018 alkaen kolmella kuukaudella vuotta kohti eli samalla tavalla kuin uusilla sotilaillakin.

Myös Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen vanhojen siviilien eroamisiät muuttuvat. Niitä korotetaan vuoden 2018 alusta lukien kolmella kuukaudella vuosittain vuoteen 2025 saakka. Siviileillä on edelleen oikeus vähentämättömään vanhuuseläkkeeseen eroamisiässä.

Sotilaalla tarkoitetaan sotilaskoulutusta vaativassa virassa tai tehtävässä tai erikseen säädettyssä sotilasvirassa palvelevaa virkamiestä. Sotilaseläkkeen yleisenä edellytyksenä on, että loppukarenssiehto täyttyy ja vanhuuseläkkeen myöntämisen edellytyksenä on lisäksi, että palvelussuhde on päättynyt.

Milloin oikeus eläkkeeseen?

Eläkeoikeus palvelusvuosien perusteella (vanha sotilas)

Upseereilla ja opistoupseereilla, jotka ovat ns. vanhoja sotilaita, on oikeus jäädä eläkkeelle palvelemissa sotilaseläkeajan perusteella.

Upseerien ja opistoupseerien sotilaseläkeajan porrastus:

Palvelusaika sotilasvirassa 31.12.1994 mennessä	Sotilaseläkkeeseen vaadittava palvelusaika (sotilaseläke aika)
16 v	25 v
13 v	26 v
10 v	27 v
7 v	28 v
3 v	29 v
alle 3 v	30 v

Lentäjän tehtävässä sotilaseläkkeeseen vaadittava palvelusaika on porrastettu vastaavasti 20–25 vuoteen.

Vanhojen sotilaiden eläkeoikeus myöhentyy vuoden 2018 alusta alkaen kolmella kuukaudella vuotta kohti.

Oikeus vanhuuseläkkeeseen täyttyy vuonna	Oikeus myöhentyy
2018	3 kk
2019	6 kk
2020	9 kk
2021	1 vuosi
2022	1 v 3 kk
2023	1 v 6 kk
2024	1 v 9 kk
2025	2 vuotta

Esimerkki:

Upseeri (vanha sotilas), joka on syntynyt 2.1.1969. Palvelus on alkanut 15.1.1992 ja jatkunut yhdenjaksoisesti. Vaadittava palvelusaika on 30 vuotta, joka täyttyy 31.1.2022. Oikeus jäädä eläkkeelle myöhentyy vuosi ja 3 kuukautta ja eläke voi alkaa 1.5.2023.

Eläkeoikeus iän perusteella

Sotilaalla ja lentäjän tutkintoa edellyttävässä virassa palvelevalla sotilaalla on oikeus jäädä vanhuuseläkkeelle sotilaan alimman vanhuuseläkeiän täyttämistä seuraavan kalenterikuukauden alusta edellyttäen, että loppukarenssiehto täyttyy.

Syntymävuoden mukaan määräytyvä sotilaan alin vanhuuseläkeikä

Syntynyt vuonna	Alin vanhuuseläkeikä
1962 tai ennen	55 v
1963	55 v 3 kk
1964	55 v 6 kk
1965	55 v 9 kk
1966	56 v
1967	56 v 3 kk
1968	56 v 6 kk
1969	56 v 9 kk
1970–1972	57 v

Lentäjän syntymävuoden mukaan määräytyvä sotilaan alin vanhuuseläkeikä

Syntynyt vuonna	Alin vanhuuseläkeikä
1972 tai ennen	45 v
1973	45 v 3 kk
1974	45 v 6 kk
1975	45 v 9 kk
1976	46 v
1977	46 v 3 kk
1978	46 v 6 kk
1979	46 v 9 kk
1980–1982	47 v

Lentäjän sotilaseläkeoikeus syntyy, kun vaadittava 20 vuoden palvelusaika-/ vuosiansiovaatimus lentäjän tutkintoa edellyttävässä tehtävässä on täyttynyt ja henkilö on palveluksen päättyessä täyttänyt 45 vuotta. Eläke voi alkaa sotilaan alimmassa vanhuuseläkeiässä (45–47 vuotta).

Vuonna 1973 tai sen jälkeen syntyneen sotilaan ja lentäjän tutkintoa edellyttävässä virassa palvelevan, vuonna 1983 tai sen jälkeen syntyneen, sotilaan alin vanhuuseläkeikä sopeutetaan eliniän muutokseen. Näitä vanhuuseläkeikiä tarkistetaan 57 ja 47 vuoden iästä yhtä monella kuukaudella kuin muitakin alimpia vanhuuseläkeikiä. Muutos voi olla enintään kaksi kuukautta kutakin ikäluokkaa kohden. Alin vanhuuseläkeikä vahvistetaan vuodelle, jona sotilas täyttää 54 vuotta ja lentäjä 44 vuotta.

Eroamisiät

Kaikille sotilasviroille on säädetty valtion virkamiesten yleistä eroamisikää alemmat eroamisiät. Eläkeuudistuksen myötä myös sotilaiden eroamisikä on korotettu, jotta palvelussuhde ei pääty ennen kuin eläke voi alkaa. Korotukset koskevat sekä uusia että vanhoja sotilaita. Eroamisiät ovat useimmiten täsmälleen samoja kuin sotilaiden alimmat vanhuuseläkeiät. Näissä tilanteissa uusien sotilaiden on lopetettava työskentely juuri samaan aikaan kuin eläkeoikeus syntyy. Vanhat sotilaat, jotka saavuttavat oikeuden sotilaseläkkeeseen palvelusajan pituuden perusteella, voivat halutessaan jatkaa työskentelyä aina eroamisikänsä asti.

Sotilaan alin vanhuuseläkeikä on sama kuin hänen eroamisikänsä, jos se on korkeampi kuin yleinen sotilaan alin vanhuuseläkeikä. Tämä koskee lähinnä korkeimpia sotilasvirkoja. Niissä on kuitenkin tietyin edellytyksin mahdollisuus saada eläke jo yleisessä sotilaan alimmassa vanhuuseläkeiässä. Lentäjien alimman 45 vuoden vanhuuseläkeiän korottaminen (45 => 47) koskee suoraan vain muutamia henkilöitä, mutta se myöhentää eläkkeelle siirtymistä myös niissä tilanteissa, joissa lentäjän eläkeoikeus syntyy 20 vuoden palveluksen perusteella.

Eläkeoikeus iän ja palvelusvuosien perusteella

Sotilaalla, jonka eroamisikä on korkeampi kuin 55 vuotta, ja joka on puolustusvoimien pääinsinööriin, sotilasyli-insinööriin, puolustusvoimien ylilääkäriin, sotilasylilääkäriin, kenttäpiispan, sotilaspapin, erikoisupseerin tai aliupseerin taikka rajavartiolaitoksen erikoisupseerin, rajavartijan tai merivartijan sotilasvirassa, on oikeus jäädä julkisten alojen eläkelain mukaiselle vanhuuseläkkeelle, jos

1) hän on täyttänyt säädetyn iän, joka on vuonna

1962 tai ennen syntyneet	55 v
1963	55 v 3 kk
1964	55 v 6 kk
1965	55 v 9 kk
1966	56 v
1967	56 v 3 kk
1968	56 v 6 kk
1969	56 v 9 kk
1970 ja jälkeen syntyneet	57 v

2) ja hänellä on vuoteen 2020 mennessä vähintään 30 kalenterivuoden tai vuodesta 2021 lukien vähintään 31 kalenterivuoden aikana sotilasviroissa tai -tehtävissä eläkkeeseen oikeuttavia ansioita vähintään 19 644 euroa vuodessa vuoden 2024 tasossa

3) ja loppukarenssiehto täyttyy.

Esimerkki:

Puolustusvoimien erikoisupseeri (s.15.2.1964), jonka eroamisikä on 62 vuotta. Palvelus on alkanut 15.4.1992 ja jatkunut yhdenjaksoisesti, joten 31 vuotta täyttyy vuonna 2023 siinä vaiheessa, kun vuosiansioedellytys 19 644 euroa vuodessa (vuoden 2024 tasossa) on täynnä. Lisäksi vaadittava ikä 55 vuotta ja 6 kuukautta tulee olla täyttynyt, jotta sotilaseläke voi alkaa.

Eläkeoikeus eroamisiän perusteella

Rajavartijoiden, aliupseerien sekä merivartijoiden eroamisiät määräytyivät vuoteen 2017 asti seuraavien taulukkojen mukaan. Nämä eroamisiät nousevat vuoden 2018 alusta jäljempänä kerrotulla tavalla.

Sellaisella rajavartijan virassa palvelevalla tai aliupseerin virassa palvelevalla miespuolisella virkamiehellä, jolla oli vuoden 1994 loppuun mennessä värätyn virassa eläkeajaksi luettavaa palvelusaikaa

vähintään 16 v	eroamiskä on 50 v
vähintään 13 v	eroamiskä on 51 v
vähintään 10 v	eroamiskä on 52 v
vähintään 7 v	eroamiskä on 53 v
vähintään 3 v	eroamiskä on 54 v

tai merivartijan virassa vuoden 1994 loppuun mennessä eläkeajaksi luettavaa palvelusaikaa

vähintään 16 v	eroamiskä on 53 v
vähintään 13 v	eroamiskä on 53 v 4 kk
vähintään 10 v	eroamiskä on 53 v 8 kk
vähintään 7 v	eroamiskä on 54 v
vähintään 3 v	eroamiskä on 54 v 4 kk

Jos eroamiskä täyttyy vuonna

2018	eroamiskää korotetaan 3 kk:lla
2019	eroamiskää korotetaan 6 kk:lla
2020	eroamiskää korotetaan 9 kk:lla
2021	eroamiskää korotetaan 1 vuodella
2022	eroamiskää korotetaan 1 v ja 3 kk:lla
2023	eroamiskää korotetaan 1 v ja 6 kk:lla
2024	eroamiskää korotetaan 1 v ja 9 kk:lla
2025 tai jälkeen	eroamiskää korotetaan 2 vuodella

Esimerkki:

Rajavartija, joka on syntynyt 15.1.1968. Palvelus on alkanut 15.1.1991 ja jatkunut yhdenjaksoisesti. Hän saavuttaa korotetun eroamisikänsä 15.4.2023 ja eläke voi alkaa 1.5.2023.

Aliupseerin virassa palvelevalla naisella eroamisikä on 60 vuotta (korotukset kuten edellä), jos hän on ollut värvätynä 31.12.1994. Hänellä on kuitenkin oikeus jäädä eläkkeelle samassa iässä kuin vastaavassa virassa palvelevalla miehellä. Tällöin eläkkeeseen tehdään varhennusvähennys, joka on 0,27 % jokaiselta varhennetulta kuukaudelta. Varhennusvähennys tehdään eläkkeeseen, joka on kertynyt ajalta ennen 1.1.1994. Varhennus lasketaan 55 ikävuodesta.

Mahdollisuus erota palveluksesta aikaisintaan 48 vuoden iässä

Puolustusvoimain komentajan, pääesikunnan päällikön, kenraalin, amiraalin, everstin, kommodorin, sotilasprofessorin, upseerin tai opistoupseerin taikka rajavartiolaitoksen upseerin tai opistoupseerin virassa palvelevat sotilaat voivat erota palveluksesta täytettyään 48 vuotta ja saada palvelusvuosien mukaisen eläkkeen sotilaan alimmassa vanhuuseläkeiässä (55–57 vuotta). Edellytyksenä on, että heillä on sotilasarvo ja sotilasviroissa tai -tehtävissä 30 kalenterivuoden aikana eläkkeeseen oikeuttavia ansioita vähintään 19 644 euroa vuodessa vuoden 2024 tasossa. Tästä 30 vuodesta vähennetään ne täydet vuodet, jotka heillä on jäljellä 55 vuoden iän täyttämivuoden loppuun. Ansiorajan tulee yleensä täytyä myös palvelussuhteen päättymisvuonna. Jos vanha sotilas käyttää tätä mahdollisuutta, hänestä tulee uusi sotilas, eli hänen eläkkeensä alkaa myöhemmin, eläkkeen vuotuinen kertymä ajalta ennen vuotta 1995 pienenee 2,64 prosentista 2,0 prosenttiin ja eläkkeen enimmäismäärä pienenee 60 prosenttiin.

Esimerkki:

Upseeri, joka on syntynyt 15.8.1969, on aloittanut sotilaspalveluksen 24-vuotiaana vuonna 1993. Hän eroaa palveluksesta 50-vuotiaana vuonna 2019 niin, että ansioraja täyttyy myös palvelussuhteen päättymisvuonna. Palvelusaikavaatimus on 30 vuotta vähennettynä 5 vuodella eli 25 vuotta. Se täyttyy, sillä upseerilla on 26 palvelusvuotta. Hän voi saada sotilaseläkkeen ikäluokkansa mukaisessa sotilaan alimmassa vanhuuseläkeiässä (56 v 9 kk) eli 1.6.2026 alkaen.

Puolustusvoimien ja rajavartiolaitoksen siviilit

Siviileillä kertyy eläkettä ja eläkeoikeus syntyy samalla tavoin kuin julkisten alojen eläkelain piiriin kuuluvilla yleensä.

Oikeus vanhuuseläkkeeseen syntyy kuitenkin jo eroamisiässä, jos se on alempi kuin alin vanhuuseläkeikä. Nämä eroamisiät nousevat vuodesta 2018 alkaen 3 kuukaudella vuotta kohti siten kuin jäljempänä kerrotaan.

Puolustusvoimien vanhat siviilit

Vanhan virkasuhteisen siviilin eroamisikä on porrastettu 31.12.1994 kertyneen palvelusajan perusteella seuraavasti:

Valtion eläkeikä 31.12.1994 mennessä	Eroamisikä vuonna 2017
16 v	60 v
13 v	61 v
10 v	62 v
7 v	63 v
3 v	64 v
alle 3 v	65 v

Rajavartiolaitoksen vanhat siviilit

Rajavartiolaitoksen vanhan siviilivirkamiehen eroamisikä on porrastettu 31.12.1994 mennessä kertyneen eläkeajan perusteella seuraavasti:

Valtion eläkeikä 31.12.1994 mennessä	Eroamisikä vuonna 2017
16 v	60 v
13 v	61 v
10 v	62 v
7 v	63 v
3 v	64 v
alle 3 v	68–70 v

Siviilivirkaan siirretyt erikoisupseerit

Siviilivirassa palvelevan entisen erikoisupseerin eroamisikä on porrastettu 31.12.1996 mennessä kertyneen palvelusajan perusteella seuraavasti:

Valtion eläkeikä 31.12.1996 mennessä	Eroamisikä vuonna 2017
16 v	60 v
13 v	61 v
10 v	62 v
7 v	63 v
3 v	64 v
alle 3 v	65 v

Siviilivirkaan siirretyt värvätyt (naiset/miehet)

Siviilivirassa palvelevan miespuolisen entisen värvätyn eroamisikä on porrastettu 31.12.1994 kertyneen palvelusajan perusteella seuraavasti:

Valtion eläkeikä 31.12.1994 mennessä	Eroamisikä vuonna 2017
16 v	50 v
13 v	51 v 6 kk
10 v	53 v
7 v	54 v 6 kk
3 v	56 v
alle 3 v	57 v 6 kk

Siviilivirassa palvelevan naispuolisen entisen värvätyn eroamisikä on porrastettu 31.12.1994 kertyneen palvelusajan perusteella seuraavasti:

Valtion eläkeikä 31.12.1994 mennessä	Eroamisikä vuonna 2017
16 v	60 v
13 v	61 v
10 v	62 v
7 v	63 v
3 v	64 v
alle 3 v	65 v

Naisilla on oikeus jäädä eläkkeelle vastaavan miehen eroamisiässä. Tällöin eläkkeeseen tulee varhennusvähennys, joka on 0,33 prosenttia kuukaudessa. Varhennusvähennys kohdennetaan eläkkeeseen, joka on karttunut ajalta ennen 1.1.1994. Varhennus lasketaan 57 vuoden ja 6 kuukauden iästä.

Eroamisikien korottaminen

Edellä mainittuja siviilien eroamisikiä nostetaan seuraavasti: Jos edellä tarkoitettu eroamisikä täyttyy vuonna

2018	eroamisikää korotetaan 3 kk:lla
2019	eroamisikää korotetaan 6 kk:lla
2020	eroamisikää korotetaan 9 kk:lla
2021	eroamisikää korotetaan 1 vuodella
2022	eroamisikää korotetaan 1 v ja 3 kk:lla
2023	eroamisikää korotetaan 1 v ja 6 kk:lla
2024	eroamisikää korotetaan 1 v ja 9 kk:lla
2025 tai jälkeen	eroamisikää korotetaan 2 vuodella

Näitä korotettuja eroamisikiä sovelletaan myös valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskukseen siirtyneisiin henkilöihin tietyin edellytyksin.

Sotilaseläkkeen määrä

Sotilaseläkkeen määrään vaikuttavat eläkkeen karttumisprosentti, palvelusajan pituus sekä sotilasvirasta saadut ansiot. Eläkkeen enimmäismäärä on vanhoilla sotilailla 61–66 % ja uusilla 60 % loppupalkasta. Ennen enimmäismäärään rajaamista kertynyt eläke tarkistetaan sen alkamisvuoden elinaikakertoimella.

Ennen vuotta 2005 eläkettä kertyi 23 ikävuodesta alkaen. Vuosina 2005–2016 ikäraja oli 18 vuotta ja vuoden 2017 alusta 17 vuotta. Ikärajojen muutoksia ei sovelleta takautuvasti.

Sotilaseläkettä kerryttävät myös sotilaalliset rauhanturvaaja- ja kriisinhallintatehtävät sekä puolustusministeriön kansainväliset sotilaalliset tehtävät ulkomaan edustustoissa. Edellytyksenä on, että henkilö on näiden palvelusten alkaessa sotilasvirassa tai tulee uudelleen tai myöhemmin sotilasvirkaan ja jää eläkkeelle sotilasvirasta. Lisäksi palkanmaksajana on oltava Suomen valtio. Vuoden 2005 alusta lukien myös siviilikriisinhallintatehtävät kerryttävät sotilaseläkettä sotilasvirassa jo olevalle henkilölle, joka virkavapaansa aikana toimii tällaisessa tehtävässä ja palaa takaisin sotilasvirkaan.

Sotilaseläkkeen yhteydessä myönnetään kaikki valtion työstä sekä palkattomilta ajoilta (esim. isyys- ja vanhempainrahakaudet sekä vuorotteluvapaa) kertyneet eläkkeet. Muita työeläkkeitä voi hakea alkamaan aikaisintaan syntymävuoden mukaan määräytyvässä alimmassa vanhuuseläkeiässä.

Sotilaseläkkeen enimmäismäärä ja kertyminen

Sotilaseläkettä kertyy sotilasvirassa olevalle henkilölle. Ansioita sotilasvirassa on 1.2.2016 lukien oltava vähintään 19 644 euroa vuodessa vuoden 2024 tasossa ja lisäksi loppukarenssiehdon pitää täytyä.

Vanha upseeri/opistoupseeri

Sotilaseläkkeen enimmäismäärä on 61–66 % loppupalkasta. Enimmäismäärässä huomioidaan kaikki aika, jonka sotilas on ollut valtion palveluksessa vuoden 1994 loppuun mennessä.

Enimmäismäärä

Valtion eläkeaika 31.12.1994 mennessä	Enimmäismäärä %
16 v	66 %
13 v	65 %
10 v	64 %
7 v	63 %
3 v	62 %
alle 3 v	61 %

Kertyminen

Aika	%
31.12.1994 saakka	2,64 % vuodessa
1.1.1995–31.12.2004	2,0 % vuodessa
1.1.2005–31.12.2013	1/180 % päivässä
1.1.2014 alkaen	2,0 % vuodessa

Uusi upseeri tai opistoupseeri

Sotilaseläkkeen enimmäismäärä on 60 % loppupalkasta.

Kertyminen

Aika	%
31.12.1994 saakka	2,0 % vuodessa
1.1.1995–31.12.2004	2,0 % vuodessa
1.1.2005–31.12.2013	1/180 % päivässä
1.1.2014 alkaen	2,0 % vuodessa

Vanha lentäjä

Sotilaseläkkeen enimmäismäärä on porrastettu sen perusteella, kuinka paljon palvelusaikaa lentäjänä on kertynyt vuoden 1994 loppuun mennessä. Jos palvelusaikaa on 31.12.1994 mennessä vähintään 3 vuotta, on enimmäismäärä 62 %, ja jos alle 3 vuotta, enimmäismäärä on 61 % loppupalkasta.

Sotilaseläkettä kertyy 31.12.1994 saakka 2,64 % vuodessa ja 1.1.1995 lukien 2 % vuodessa. Eläkkeen kertymää laskettaessa lentäjänä palveltu aika luetaan puolitoistakertaisena vuoden 2004 loppuun saakka. Eläkettä kertyy 1.1.2005–31.12.2013 päiväkohtaisesti 1/120 % sekä 1.1.2014 alkaen 3 % vuodessa.

Uusi lentäjä

Sotilaseläkkeen enimmäismäärä on 60 % loppupalkasta. Eläkkeen kertymää laskettaessa lentäjänä palveltu aika luetaan puolitoistakertaisena vuoden 2004 loppuun saakka.

Kertyminen

Aika	%
31.12.2004 saakka	2,0 % vuodessa
1.1.2005–31.12.2013	1/120 % päivässä
1.1.2014 alkaen	3,0 % vuodessa

Vanha erikoisupseeri/sotilaspappi

Sotilaseläkkeen enimmäismäärä on 61–66 % loppupalkasta. Enimmäismäärän laskennassa huomioidaan kaikki aika, jonka sotilas on ollut valtion palveluksessa vuoden 1994 loppuun mennessä.

Enimmäismäärä

Valtion eläkeikä 31.12.1994 mennessä	Enimmäismäärä %
16 v	66 %
13 v	65 %
10 v	64 %
7 v	63 %
3 v	62 %
alle 3 v	61 %

Kertyminen

Aika	%
31.12.1994 saakka	2,2 % vuodessa
1.1.1995–31.12.2004	2,0 % vuodessa
1.1.2005–31.12.2013	1/180 % päivässä
1.1.2014 alkaen	2,0 % vuodessa

Uusi erikoisupseeri

Sotilaseläkkeen enimmäismäärä on 60 % loppupalkasta.

Kertyminen

Aika	%
31.12.1994 saakka	1,5 % tai 2,0 % vuodessa
1.1.1995–31.12.2004	1/180 % päivässä
1.1.2014 alkaen	2,0 % vuodessa

Vanha aliupseeri

Sotilaseläkkeen enimmäismäärä on 61–66 % loppupalkasta.

Enimmäismäärän laskennassa huomioidaan kaikki aika, jonka sotilas on ollut valtion palveluksessa vuoden 1994 loppuun mennessä.

Enimmäismäärä

Valtion eläkeaika 31.12.1994 mennessä	Enimmäismäärä %
16 v	66 %
13 v	65 %
10 v	64 %
7 v	63 %
3 v	62 %
alle 3 v	61 %

Kertyminen

Aika	%
31.12.1994 saakka	2,2 % vuodessa
1.1.1995–31.12.2004	2,0 % vuodessa
1.1.2005–31.12.2013	1/180 % päivässä
1.1.2014 alkaen	2,0 % vuodessa

Uusi aliupseeri

Sotilaseläkkeen enimmäismäärä on 60 % loppupalkasta.

Kertyminen

Aika	%
31.12.1994 saakka	1,5 % vuodessa
1.1.1995–31.12.2004	2,0 % vuodessa
1.1.2005–31.12.2013	1/180 % päivässä
1.1.2014 alkaen	2,0 % vuodessa

Vanha raja- ja merivartija

Enimmäismäärän laskennassa huomioidaan kaikki aika, jonka raja- tai merivartija on ollut valtion palveluksessa vuoden 1994 loppuun mennessä. Jos palvelusaikaa on 31.12.1994 mennessä vähintään 7 vuotta, enimmäismäärä on 63 % loppupalkasta. Enimmäismäärä on 62 %, jos palvelusaikaa on vähintään 3 vuotta ja 61 % jos palvelusaikaa on alle 3 vuotta.

Sotilaseläkettä kertyy rajavartijalla 31.12.1994 saakka 2,64 % vuodessa, jos rajavartijana palveltua aikaa on palveluksen päättyessä vähintään 15 vuotta. Jos palvelusta on alle 15 vuotta, on kertymä 2,2 % vuodessa ja 1.1.1995 lukien 2 % vuodessa. Merivartijalla kertymä on 2,2 % vuodessa 31.12.1994 saakka ja 1.1.1995 lukien 2 % vuodessa. Sekä raja- että merivartijalla kertymä on 1/180 % päivässä ajalla 1.1.2005–31.12.2013.

Uusi raja- ja merivartija

Sotilaseläkkeen enimmäismäärä on 60 % loppupalkasta.

Kertyminen

Aika	%
31.12.2004 saakka	2,0 % vuodessa
1.1.2005–31.12.2013	1/180 % päivässä
1.1.2014 alkaen	2,0 % vuodessa

Palkattomat keskeytykset

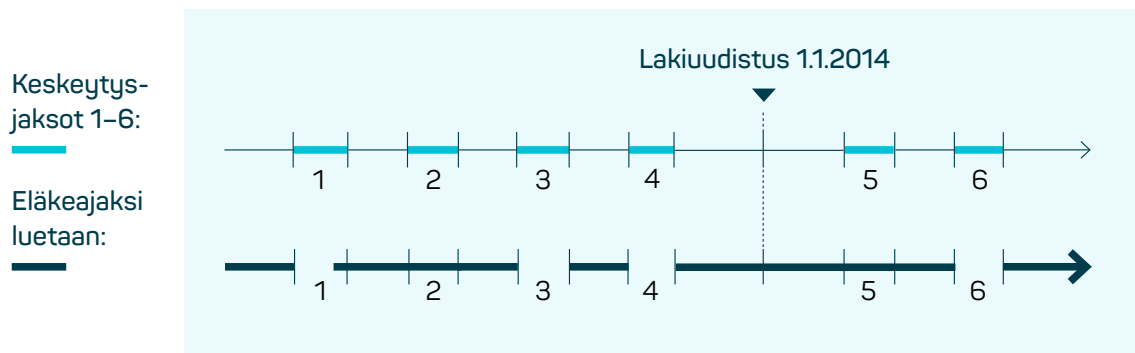
Palkattoman keskeytyksen (äitiys-, isyys- ja vanhempainrahakaudet, hoitovapaa, vuorotteluvapaa tai muu ansiosidonnainen päiväraha-aika tai lomautus) vaikutus sotilaseläkkeeseen riippuu keskeytyksen ajankohdasta.

- Ennen 1.1.1996 olleet alle 30 päivän keskeytykset luetaan sekä eläkeajaksi että sotilaseläkeajaksi.
- Palkaton keskeytys ajalla 1.1.1996–31.12.2004 luetaan sekä eläkeajaksi että sotilaseläkeajaksi, mikäli keskeytys kestää enintään yhden vuoden eikä henkilö ole keskeytyksen aikana muualla vakuutettuna.
- Palkaton keskeytys ajalla 1.1.2005–31.12.2013 vähentää sotilaseläkeaikaa päivän tarkkuudella.
- 1.1.2014 alkaen:
  - Vanhalla sotilaalla sotilaseläke aika lasketaan vuoden 2014 alusta alkaen työnantajalta saatavien keskeytystietojen perusteella siten, että palvelussuhteen kestosta vähennetään vain yhdenjaksoisesti kalenterivuoden aikana yli 30 päivää jatkuneet palkattomat keskeytykset.
  - Uudella sotilaalla vuodesta 2014 lukien jokainen vuosi, jona sotilasansioita on vähintään 19 644 euroa vuodessa vuoden 2024 tasossa, luetaan vuoden pituiseksi sotilaseläkeajaksi riippumatta palkattoman keskeytysajan pituudesta.

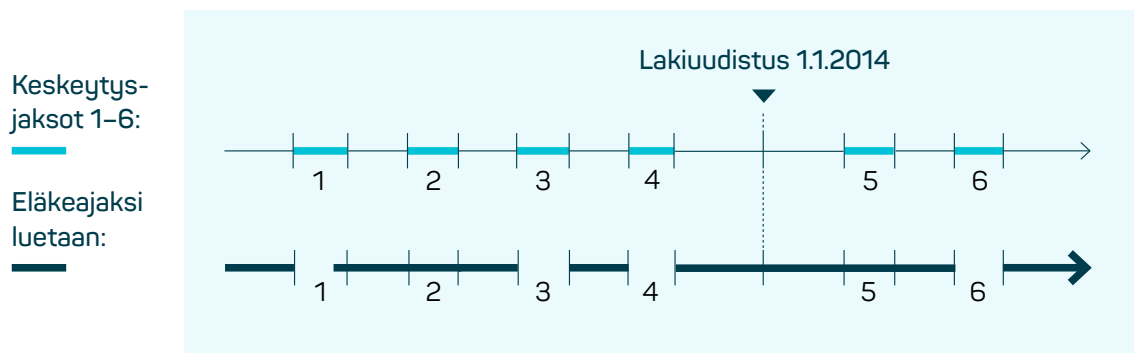
Kuva: Rajavartiolaitos

Esimerkki palkattomien keskeytysten vaikutuksesta sotilaseläkeikaan: Vanha sotilas

Keskeytykset	Sotilaseläkejaksi lukeminen	Vähentää sotilaseläkeikää
31.12.2013 saakka		
1) Palkattomalla opintovapaalla 1.9.1994–31.12.1994	luetaan eläkejaksi 30 pv	90 pv
2) Palkattomalla isyysvapaalla 25.4.–20.5.1996	luetaan kokonaan eläkejaksi	0 pv
3) Palkattomalla hoitovapaalla 1.8.1997–30.9.1998	ei lueta eläkejaksi	420 pv
4) Palkattomalla isyysvapaalla 26.6.–13.7.2005	ei lueta eläkejaksi	18 pv
Lakiuudistuksen jälkeen 1.1.2014 lukien		
5) Palkattomalla vapaalla 1.3.–21.3.2014	luetaan kokonaan eläkejaksi	0 pv
6) Vuorotteluvapaalla 1.1.–30.11.2015	ei lueta eläkejaksi	330 pv

Esimerkki palkattomien keskeytysten vaikutuksesta sotilaseläkeikaan: Uusi sotilas

Keskeytykset	Sotilaseläkejaksi lukeminen	Vähentää sotilaseläkeikää
31.12.2013 saakka		
1) Palkattomalla opintovapaalla 1.9.1994–31.12.1994	luetaan eläkeajaksi 30 pv	90 pv
2) Palkattomalla isyysvapaalla 25.4.–20.5.1996	luetaan kokonaan eläkeajaksi	0 pv
3) Palkattomalla hoitovapaalla 1.8.1997–30.9.1998	ei lueta eläkeajaksi	420 pv
4) Palkattomalla isyysvapaalla 26.6.–13.7.2005	ei lueta eläkeajaksi	18 pv
Lakiuudistuksen jälkeen 1.1.2014 lukien		
5) Palkattomalla vapaalla 1.3.–21.3.2014	luetaan kokonaan eläkeajaksi, koska ansiot yli 16 200 euroa (2014)	0 pv
6) Vuorotteluvapaalla 1.1.–30.11.2015	ei lueta eläkeajaksi, koska ansiot alle 16 356 euroa (2015)	360 pv

Eläkkeen laskenta

Sotilasläke lasketaan loppupalkan ja vuosiansioiden perusteella. Vuosiansioista lasketaan eläketapahtumaa eli eläkkeen saamisedellytysten täyttymistä edeltävän 10 viimeisen vuoden eläkekertymä. Lisäksi vuosiansioiden perusteella määritetään loppupalkka. Loppupalkkaa käytetään vapaakirja-ajan eläkkeen, eläketapahtumavuoden eläkkeen ja eläkkeen enimmäismäärän laskemiseen sekä kertoimen määrittämiseen. Vuosiansioista vähennetään työntekijän työeläkevakuutusmaksu.

Vapaakirja-aika

Vuosiansioiden ja loppupalkan perusteella laskettavaan sotilaseläkkeeseen siirrytään asteittain. Siirtymävaiheessa eläkkeen laskennassa tarvitaan ennen vuotta 2014 kertyneestä eläkkeestä laskettua vapaakirjaa. Vapaakirja-aika alkaa valtion- tai sotilaspalveluksen alusta, ja se päättyy viimeistään 31.12.2013. Vapaakirja-ajan eläkekertymä lasketaan loppupalkan perusteella.

Eläkkeen perusteena oleva työansio ja loppupalkka

Eläketapahtumaa tai palvelussuhteen päättymistä edeltävien kymmenen vuoden ajalta eläke lasketaan suoraan todellisista työansioista. Ansiot korotetaan eläkkeen alkamisvuoden tasoon ja niistä vähennetään työntekijän työeläkevakuutusmaksu.

Loppupalkka lasketaan enintään kymmenen eläketapahtumaa edeltävän kalenterivuoden tai vastaavasti palveluksen päättymistä edeltävän kymmenen kalenterivuoden työansioista. Eläketapahtumavuoden ansiot otetaan huomioon, jos palvelus on päättynyt vuoden viimeisenä päivänä. Työansioihin lisätään mahdolliset palkattomien sosiaalietuuksien perusteena olevat ansiot. Näin saadusta summasta lasketaan keskiarvo.

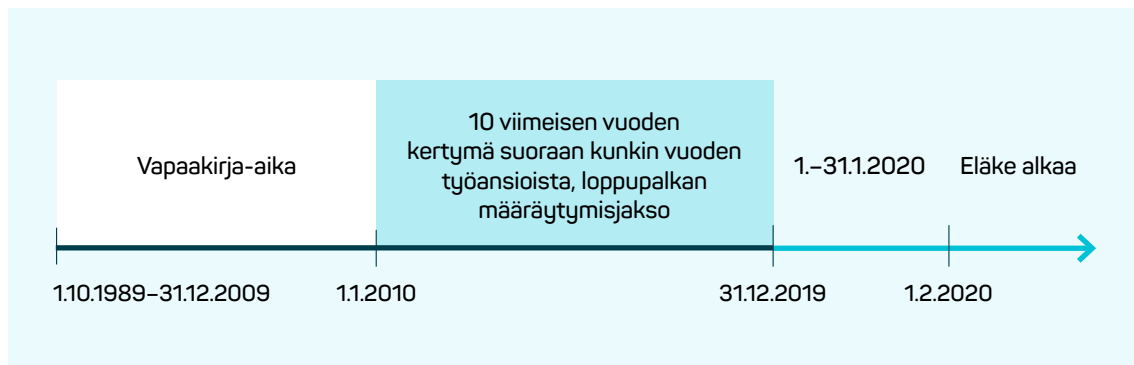
Uramallikerroin

Uramallikerrointa käytetään vuonna 2025 ja sen jälkeen alkavien eläkkeiden laskennassa. Kertoimen tavoitteena on saada eläkkeen määrä vastaamaan urakehityksen mukaista ansiotason muutosta. Kertoimella tarkistetaan loppupalkan määräytymisvuosia edeltävien, mutta vapaakirja-aikaa seuraavien kalenterivuosien eläkekattumaa. Kerroin lasketaan jakamalla loppupalkka sen määräytymistä edeltävän vapaakirja-ajan ja loppupalkka-ajan väliin jäävien täysien kalenterivuosien keskiansiolla. Keskiansioita laskettaessa ei oteta huomioon vuosiansiota, jonka taso jää alle 70 prosenttiin kahden sitä edeltävän kalenterivuoden keskiansiosta.

Laskentaesimerkit

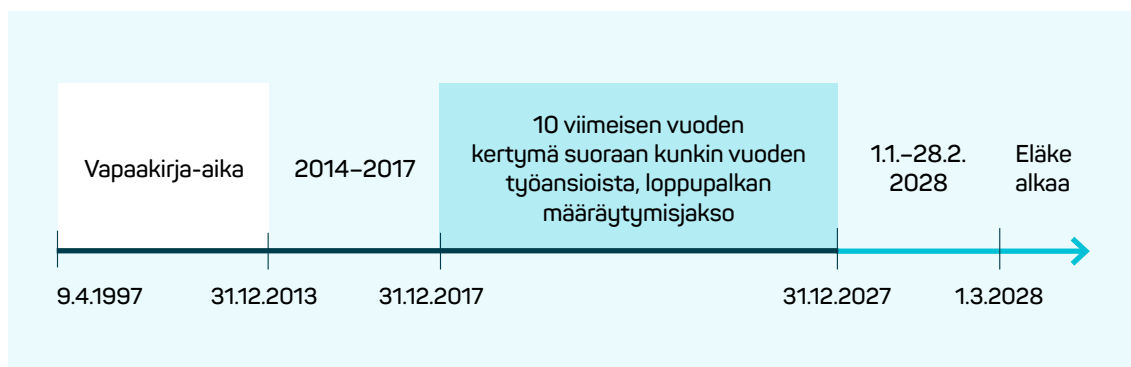
Esimerkki: Vapaakirja-aika ja kymmenen viimeisen vuoden todelliset ansiot

- Vapaakirja-ajan päättymishetken ratkaisee eläkkeen alkamisajankohta. Vapaakirja-aika on aika ennen eläketapahtumaa edeltänyttä 10 vuotta.
- Vapaakirja-ajan (1.10.1989–31.12.2009) eläkekertymä = prosenttikertymä x loppupalkka.
- 1.1.2010–31.12.2019 eläke lasketaan suoraan todellisista työansioista.
- Loppupalkka on 10 viimeisen vuoden (1.1.2010–31.12.2019) vuosiansioista ja mahdollisten palkattomien jaksojen etuuksien perusteena olevista ansioista laskettava keskiansio.
- Eläketapahtumavuoden alusta eläkkeelle jäämiseen asti olevalta ajalta (1.1.–31.1.2020) eläke lasketaan loppupalkan perusteella.
- Eläke yhteensä on vapaakirja-ajan eläkekertymä + eläketapahtumaa edeltävän 10 viimeisen vuoden ansioista kertynyt eläke + eläketapahtumavuoden eläke.
- Kertyneeseen eläkkeeseen tehdään elinaikakerroinvähennys. Eläkkeen määrä kerrotaan eläkkeen alkamisvuoden elinaikakerroimella ennen enimmäismäärään rajaamista.
- Eläkkeen enimmäismäärä on 61–66 % loppupalkasta (vanha sotilas).

Esimerkki: Vapaakirja-ajan päättymishetki on yli kymmenen vuoden päässä eläkkeen alkamisesta.

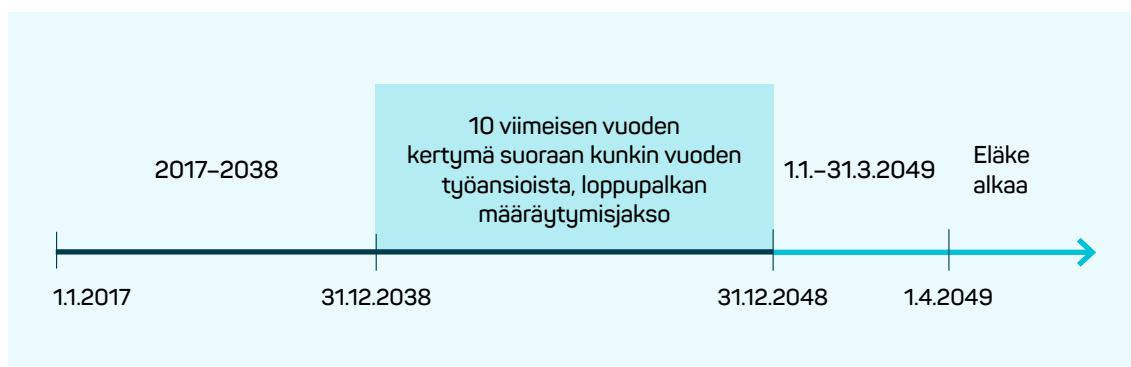
Jos vapaakirja-ajan päättymishetki on yli kymmenen vuoden päässä eläkkeen alkamisesta, lasketaan ajanjakso 1.1.2014 lukien todellisilla vuosiansioilla loppupalkan laskentajakson alkamiseen saakka. Tältä vapaakirja-ajan ja loppupalkan laskentajakson väliseltä ajalta kertynyttä eläkettä tarkistetaan kertoimella.

- Vapaakirja-ajan (9.4.1997–31.12.2013) eläkekertymä = prosenttikertymä x loppupalkka.
- Vuosien 2014–2017 eläke lasketaan suoraan todellisista työansioista. Saatua euromäärää tarkistetaan kertoimella. Kerroin saadaan jakamalla loppupalkka valittujen täysien vuosien (2014–2017) keskiansiolla.
- Vuosien 2018–2027 eläke lasketaan todellisista työansioista. Tästä jaksosta lasketaan myös loppupalkka, joka on ko. vuosiansioista ja mahdollisten palkattomien jaksojen etuuksien perusteena olevista ansioista laskettu keskiansio.
- Eläketapahtumavuoden alusta eläkkeelle jäämiseen asti olevalta ajalta (1.1.–28.2.2028) eläke lasketaan loppupalkan perusteella.
- Eläke yhteensä on vapaakirja-ajan eläke + kertoimella tarkistetun jakson eläke + eläketapahtumavuotta edeltävän 10 viimeisen vuoden eläke + eläketapahtumavuoden eläke.
- Kertyneeseen eläkkeeseen tehdään elinaikakerroinvähennys. Eläkkeen määrä kerrotaan eläkkeen alkamisvuoden elinaikakerroimella ennen enimmäismäärään rajaamista.
- Eläkkeen enimmäismäärä on 60 % loppupalkasta (uusi sotilas).

Esimerkki: Vapaakirja-aikaa ei ole.

Vapaakirja-aikaa ei ole lainkaan, jos palvelussuhde on alkanut 1.1.2014 tai sen jälkeen. Sotilaseläke lasketaan tällöin todellisten vuosiansioiden perusteella koko palvelusajalta. Palvelussuhteen päättymistä edeltävän kymmenen kalenterivuoden eläkekertymä lasketaan todellisten vuosiansioiden perusteella ja sitä edeltävältä ajalta kertynyttä euromäärää tarkistetaan kertoimella.

- Vuosien 2017–2038 eläke lasketaan suoraan todellisista työansioista. Saatua euromäärää tarkistetaan kertoimella. Kerroin saadaan jakamalla loppupalkka valittujen täysien vuosien (2017–2038) keskiansiolla.
- Vuosien 2039–2048 eläke lasketaan todellisista työansioista. Tästä jaksosta lasketaan myös loppupalkka, joka on ko. vuosiansioista ja mahdollisten palkattomien jaksojen etuuksien perusteena olevista ansioista laskettu keskiansio.
- Eläketapahtumavuoden alusta eläkkeelle jäämiseen asti olevalta ajalta (1.1.–31.3.2049) eläke lasketaan loppupalkan perusteella.
- Eläke yhteensä on kertoimella tarkistetun jakson eläke + eläketapahtumavuotta edeltävän 10 viimeisen vuoden eläke + eläketapahtumavuoden eläke.
- Kertyneeseen eläkkeeseen tehdään elinaikakerroinvähennys. Eläkkeen määrä kerrotaan eläkkeen alkamisvuoden elinaikakertoimella ennen enimmäismäärään rajaamista.
- Eläkkeen enimmäismäärä on 60 % loppupalkasta (uusi sotilas).

Puolustusvoimien ja rajavartiolaitoksen sotilasvirassa olevilla henkilöillä on oikeus saada ehtojen täyttyessä

- työkyvyttömyyseläkettä tai osatyökyvyttömyyseläkettä
- kuntoutusetuuksia
- ulkomaan eläkettä, kun palkanmaksajana on ollut muu kuin Suomen valtio
- perhe-eläkettä.

Työkyvyttömyyseläkkeeseen liittyvä tulevan ajan laskentatapa on muutoin sama kuin muilla julkisten alojen eläkelain piiriin kuuluvilla, mutta sotilailla eläkettä kertyy tulevalta ajalta saman verran kuin työstä 50 vuoden iän täyttämiskuukauden loppuun. Sen jälkeen eläkettä kertyy 1,5 prosenttia vuotta kohti sotilaan alimman vanhuuseläkeiän tai vanhalla sotilaalla eroamisiän täyttämiskuukauden loppuun.

Sotilaalla ei ole oikeutta osittaiseen varhennettuun vanhuuseläkkeeseen eikä työraueläkkeeseen.

Omat eläketietosi -palvelu

Kevan Omat eläketietosi -palvelussa (www.keva.fi/elaketietosi) hoidat sujuvasti eläkeasiasi. Palvelussa näet työeläkeotteesi ja saat tiedon sotilas-eläkeoikeutesi täyttymisajankohdasta sekä eläkkeen määrästä.

Palvelussa voit myös hakea eläkettä tai ammatillista kuntoutusta sekä lähettää tarvittavat asiakirjat sähköisesti.

Käytössäsi on myös viestitoiminto: Omat viestit -sivulla voit lähettää viestin Kevan asiantuntijoille.

Tarkista työeläkeote

Työeläkeote löytyy Omat eläketietosi -palvelusta, osoitteesta www.keva.fi/elaketietosi. Otteella näkyvät tiedot sotilaspalveluksesta, palkattomista etuuksista, muista työ- tai virkasuhteista sekä mahdollisista keskeytysajoista. Työeläkeote kannattaa tarkistaa ennen eläkkeen hakemista, sillä eläkkeesi määrä lasketaan työeläkeotteen tietojen perusteella.

Eläkkeen hakeminen

Vanhuuseläke

Hae vanhuuseläkettä aikaisintaan 6 kuukautta ennen sen alkamista.

Eläkettä voit hakea joko sähköisesti Omat eläketietosi -palvelun kautta, osoitteesta www.keva.fi/elaketietosi (kirjautuminen pankkitunnuksilla tai mobiilivarmenteella) tai kirjallisesti vanhuuseläkehakemuksella.

Muut eläkelajit

Työkyvyttömyys- ja osatyökyvyttömyyseläkettä kannattaa hakea kolme kuukautta ennen kuin sairauspäiväraha Kelalta loppuu. Perhe-eläkettä voit hakea Kevasta, jos edunjättäjän viimeinen työnantaja on ollut kunta, hyvinvointialue, valtio, kirkko, Kela, Suomen Pankki tai Ahvenanmaan maakunnan hallitus.

Lisätietoja

Tarkemmat hakuohjeet ja lomakkeet löytyvät osoitteesta www.keva.fi/sotilas tai www.keva.fi/henkiloasiakkaalle/tietoa-elakkeista/nain-haet-elaketta/

Eläkkeen maksaminen

Sinulle ilmoitetaan kirjeitse, kun eläkkeesi maksu alkaa. Eläkkeellä ollessasi saat Kevasta vuosittain kirjeen, jossa kerrotaan sekä seuraavan vuoden maksupäivät että edellisenä vuonna maksetun eläkkeen määrä.

Valtion eläkkeet maksetaan pääsääntöisesti joka kuukauden 20. päivä. Jos päivä osuu viikonlopulle tai pyhäpäivälle, eläke maksetaan jo edellisenä arkipäivänä. Maksupäivät löytyvät myös Kevan verkkosivuilta.

Verotus

Työeläkkeet ovat verotettavaa ansiotuloa. Eläkkeen verotus poikkeaa palkkatulon verotuksesta, ja sinun on pyydettävä eläketuloa varten oma eläkeverokortti verohallinnosta. Verokortti kannattaa pyytää mahdollisimman pian sen jälkeen, kun olet saanut eläkepäätöksen. Verohallinto lähettää ennakonpidätystiedon suoraan Kevaan eläkeverokortin pyytämisen jälkeen.

Jos verokortti ei saavu ajoissa, eläkkeestäsi pidätetään 40 % veroa. Liikaa pidätetyn veron saat takaisin, kun Keva on saanut eläkettä varten lasketun ennakonpidätysprosentin.

Ensimmäisen maksuvuoden jälkeen Keva saa ennakonpidätystiedot suoraan verohallinnolta. Jos eläke- tai muut tulosi muuttuvat oleellisesti, kannattaa ennakonpidätysprosentti tarkistuttaa verohallinnolla.

Työeläkekortti

Saat työeläkekortin kotiisi. Voit myös käyttää Työeläkekortti-mobiilisovellusta, jonka saa ladattua ilmaiseksi älypuhelimeen App Storesta tai Google Play -kaupasta. Lisätiedot ja sähköisen kortin latausohjeet löytyvät osoitteesta www.keva.fi/tyoelakekortti.

Muutoksenhaku

Jos olet tyytymätön Kevan antamaan päätökseen, voit hakea siihen muutosta valittamalla. Päätöksen liitteenä on valitusosoitus, jossa on tarkemmat ohjeet valituksen tekemisestä.

Työskentely eläkkeellä

Voit työskennellä vanhuuseläkkeen aikana ilman tulorajoja.

Työkyvyttömyyseläkkeessä on ansioraja, joka kerrotaan eläkepäätöksessä.

Kun työskentelet eläkkeellä, eläkettä kertyy iästä ja eläkelajista riippumatta 1,5 % vuosiansioista.

Eläkkeen rinnalla tehdystä työstä kertynyttä uutta eläkettä pitää aina erikseen hakea.

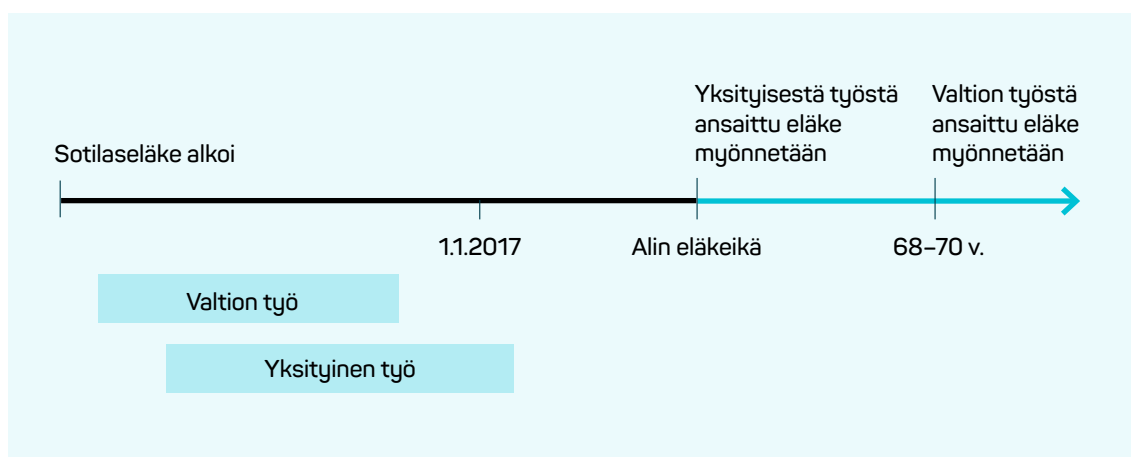
Eläke voidaan myöntää aikaisintaan ikäluokkasi yleisessä alimmassa eläkeiässä, kuitenkin viimeistään eläkkeen kertymisen ylärajassa (68-70 v). Yksityisellä työskentelystä karttunut eläke (TyEL) voidaan myöntää aina yleisessä alimmassa eläkeiässä, kunhan työskentely on päättynyt.

Vuonna 2017 tuli voimaan Julkisten alojen eläkelaki (JuEL 81/2016). Sen mukaan kunnan, valtion ja kirkon työstä ansaitut eläkkeet voidaan myöntää jo ikäluokan alimmassa yleisessä eläkeiässä, jos ainakin yksi julkinen työsuhde on päättynyt.

Muutoin eläkkeen rinnalla karttunut eläke myönnetään kertymisen ylärajassa, jos eläkkeen rinnalla tehty työ on sellaisen eläkelain mukaan vakuutettua, jonka mukainen eläke on jo maksussa. Ylärajassa eläkkeen voi saada maksuun myös automaattisesti, jos käyt etukäteen antamassa suostumuksesi eläkkeen myöntämiseen Omat eläketietosi -palvelussa.

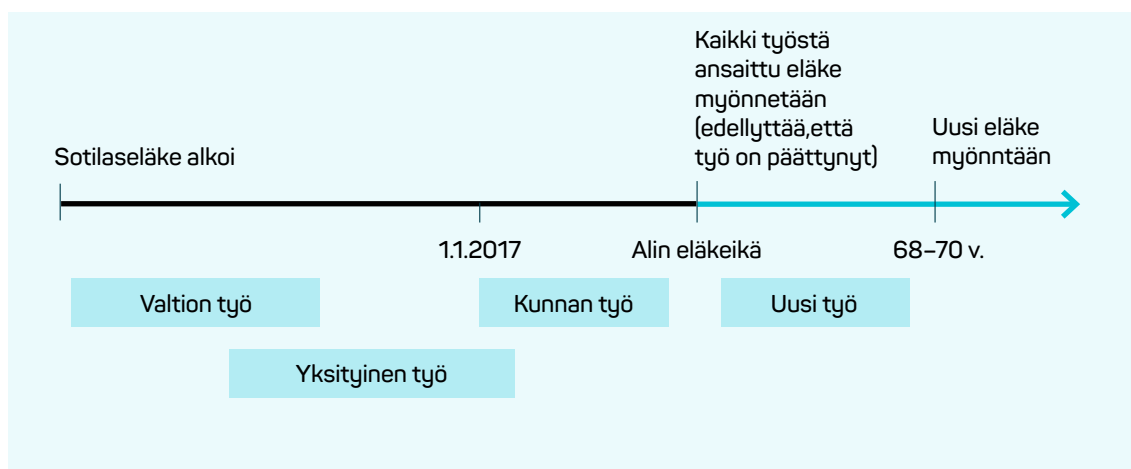
Esim. 1.

Sotilaseläke on alkanut ennen vuotta 2017. Sen jälkeen tehdystä valtion työstä on oikeus eläkkeeseen ikäluokan karttumisen ylärajassa. Perusteena on se, että työ on saman lain alaista, kuin jo myönnetty sotilaseläke. Yksityisestä työstä kertynyt eläke myönnetään ikäluokan alimmassa yleisessä eläkeiässä.

Esim. 2.

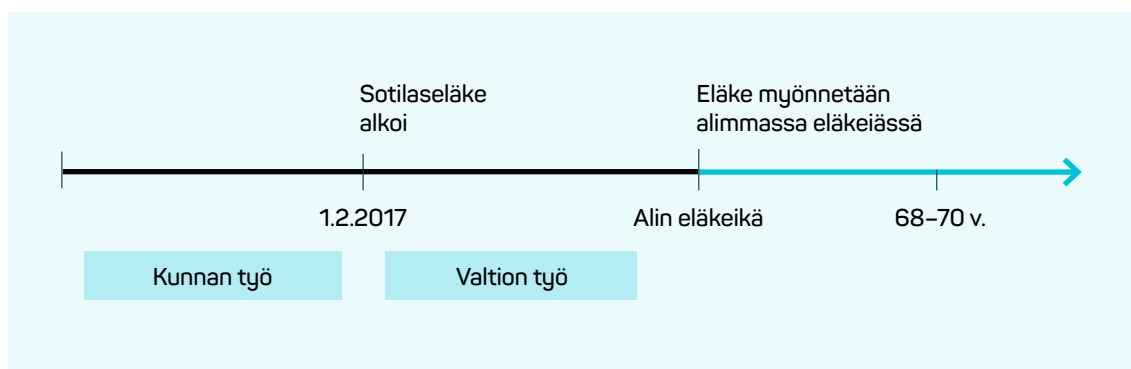
Sotilaseläke on alkanut ennen vuotta 2017. Kunnan työ on alkanut 1.1.2017 jälkeen. Kunnan ja valtion työstä on oikeus eläkkeeseen aikaisintaan ikäluokan alimmassa yleisessä eläkeiässä, jos kunnan työ on päättynyt. Yksityisestä työstä kertynyt eläke myönnetään ikäluokan alimmassa yleisessä eläkeiässä. Tämän jälkeen tehdystä työstä kertyneet eläkkeet saa eläkkeen kertymisen ylärajassa.

Esim. 3.

Sotilaseläke on alkanut 1.2.2017. Muu julkinen työ (kunnan työ) antaa oikeuden myös uudesta valtion työstä kertyneeseen eläkkeeseen ikäluokan alimmassa yleisessä eläkeiässä. Jos kunnan työtä ei olisi ollut, myönnettäisiin uudesta valtion työstä kertynyt eläke vasta ikäluokan karttumisen ylärajassa.

Palvelemme sinua

➤ **Omat eläketietosi -palvelu** www.keva.fi/elaketietosi

Eläkeneuvonta puhelinnumero 020 614 2837

Postiosoite 00087 KEVA

Keva Eläkeneuvoja www.facebook.com/kevaelakeneuvoja

www.keva.fi

Elinaikakertoimen tarkoituksena on sopeuttaa alkavien työeläkkeiden tasoa ja eläkemenoa sen mukaan, miten odotettavissa oleva keskimääräinen elinikä muuttuu. Jos vanhuuseläke alkaa alle 62-vuotiaana, käytetään eläkkeen alkamisvuoden kerrointa. Sotilaseläkkeissä elinaikakerrointa sovelletaan ennen eläkkeen rajaamista sen enimmäismäärään. Jos sotilaille myönnetään työkyvyttömyyseläke, muunnetaan työkyvyttömyyden alkamiseen mennessä kertynyt eläke työkyvyttömyyden alkamisvuodelle vahvistetulla elinaikakertoimella.

Eläkeajaksi eli eläkkeeseen oikeuttavaksi ajaksi luetaan palvelusaika 23 ikävuoden täyttymisestä alkaen vuoden 2004 loppuun saakka. Vuosina 2005–2016 eläkeajaksi luetaan palvelusaika 18 ikävuodesta ja vuoden 2017 alusta 17 ikävuodesta alkaen. Ikärajoja ei sovelleta takautuvasti.

Eläketapahtuma tarkoittaa vanhuuseläkkeessä eläkkeen alkamista edeltävän kuukauden viimeistä päivää. Työkyvyttömyyseläkkeessä eläketapahtuma on työkyvyttömyyden alkamispäivä.

Eläkkeen enimmäismäärä voi sotilaseläkkeessä olla 60–66 % eläkkeen perusteena olevasta loppupalkasta.

Eroamisiät on säädetty Puolustusvoimista annetun lain 47 §:ssä (573/2017) ja Rajavartiolaitoksen hallinnosta annetun lain 35 ja 35 a §:ssä (618/2017).

Loppukarenssiehdon toteutuminen on edellytyksenä sotilaseläkkeen myöntämiselle. Edellytykset täyttyvät, jos sotilaseläkkeen alkamista edeltävien viiden vuoden aikana sotilasvirasta saadut ansiot ovat vähintään kolmena vuonna 19 644 euroa vuodessa vuoden 2024 tasossa.

Loppupalkka on keskiansio, joka lasketaan kymmenen viimeisen kokonaisen vuoden ansioiden perusteella. Sotilasvirasta saatujen ansioiden lisäksi huomioon otetaan myös palkattomien aikojen etuuden perusteena olevia ansioita. Loppupalkkaa käytetään eläkkeen enimmäismäärän, vapaakirja-ajan eläkkeen ja eläketapahtumavuoden eläkkeen laskemiseen sekä kertoimen määrittämiseen.

Palkattomat keskeytykset luetaan eläkeajaksi ja sotilaseläkeajaksi niiden säädösten mukaisesti, jotka ovat olleet voimassa keskeytyksen tapahtuessa. Palkattomista jaksoista kertyy eläkettä vuodesta 2005 alkaen 1,5 prosenttia vuodessa etuuden perusteena olevasta ansiosta. Yleisimpiä palkattomia jaksoja ovat perhevapaat, vuorotteluvapaa, opiskelu tai muu ansiosidonnainen päiväraha-aika.

Sotilaalla tarkoitetaan sotilaskoulutusta vaativassa virassa tai tehtävässä tai erikseen säädettyssä sotilasvirassa palvelevaa virkamiestä. Sotilaan alin vanhuuseläkeikä määräytyy syntymävuoden tai eroamisiän mukaan.

Sotilaseläkeoikeudella tarkoitetaan sotilasvirassa palvelevan oikeutta jäädä eläkkeelle palvelusvuosien perusteella, sotilaan alimmassa vanhuuseläkeikässä tai eroamisiässä.

Uramallikertoimella tarkistetaan loppupalkan määräytymisvuosia edeltävien kalenterivuosien eläkekertymää. Tavoitteena on saada eläkkeen määrä vastaamaan urakehityksen mukaista ansiotason muutosta.

Uusi sotilas on sotilasvirassa oleva henkilö, joka on tullut puolustusvoimien tai rajavartiolaitoksen palvelukseen

- 1993 tai sen jälkeen ensimmäistä kertaa upseerin, opistoupseerin, rajavartijan tai lentäjän tutkintoa edellyttävään tehtävään tai katkoksen jälkeen uudelleen.
- 1.1.1995 tai sen jälkeen ensimmäistä kertaa tai katkoksen jälkeen puolustusvoimien sotilasammattihenkilön/aliupseerin tehtävään.
- 1.1.1997 tai sen jälkeen ensimmäistä kertaa tai katkoksen jälkeen uudelleen erikoisupseerin tehtävään.

Vanha siviili on virkamies, joka on ollut Puolustusvoimien palveluksessa työ- tai virkasuhteisena 31.12.1992 tai Rajavartiolaitoksen palveluksessa virkasuhteisena 31.12.1992 ja virkasuhteisena Puolustusvoimien tai Rajavartiolaitoksen palveluksessa 31.12.1994. Edellytyksenä on lisäksi, että palvelus jatkuu yhdenjaksoisena eläketapahtumaan saakka.

Vanha sotilas on sotilasvirassa oleva henkilö, joka on ollut puolustusvoimien tai rajavartiolaitoksen palveluksessa

- upseerin, opistoupseerin, rajavartijan, merivartijan tai lentäjän koulutusta edellyttävässä tehtävässä 31.12.1992
- sotilaallisen värvätyn tehtävässä 31.12.1994
- erikoisupseerin tai sotilaspapin tehtävässä 31.12.1996

ja jonka palvelus jatkuu yhdenjaksoisena eläketapahtumaan saakka ja loppukarenssiehto täyttyy.

Vapaakirja-aika on ajanjakso, joka alkaa valtion tai sotilaspalveluksen alusta ja

päätyy viimeistään 31.12.2013. Vapaakirja-ajan eläke on prosenttikertymä x loppupalkka.

Vuosiansioedellytys täyttyy uudella sotilaalla, jos sotilasvirasta saatuja vuosiansioita on vähintään 19 644 euroa vuodessa vuoden 2024 tasossa.

Yhdenjaksoisen palveluksen edellytykset täyttyvät, kun ennen 1.1.1993 alkanut valtion palvelus on jatkunut yhdenjakoisesti 31.12.2004 saakka ja ansiot valtion palveluksesta sen jälkeen ovat vähintään 9 822 euroa vuodessa vuoden 2024 tasossa tai valtion palvelus on ollut ilman katkoksia voimassa eläketapahtumaan saakka.

JULKISEN ALAN
TYÖELÄKEOSAAJA

www.keva.fi

00087 KEVA
Puhelin 020 614 21